

že dokazal svojo življenjsko moč

pravljajci zastavljali delegatska vprašanja, na katera so že vnaprej vedeli odgovore. Postavljali so jih pač zato, da bi pognali akcijo in obogatili razpravo, kar je bilo tudi pozitivno.

Ena od večjih pomanjkljivosti je tudi preverjanje uresničevanja sklepov zbora združenega dela. Ko gre za občinski izvršni svet in za njegove upravne organe, pa deloma tudi za sise, je tako preverjanje še nekako možno, ko pa se uresničevanje sklepov prenese v združeno delo, postane preverjanje razpršeno in največkrat neučinkovito. Razlogov za to je seveda več, med prvimi pa je zanesljivo slaba povratna informacija in ne nazadnje brezbržnost v združenem delu samem, od delavskih svetov pa do poslovnih organov. To je po mojem mnenju glavni zaviralni moment pri delu našega zbora.

Zaostriti odgovornost v združenem delu

Pač ne bo šlo drugače, kot da ustvarimo najboljše razmere za delovanje temeljnih delegacij, kar je za delo našega zbora življenjskega pomena. To je po mojem mnenju najpomembnejše. Spremeniti in izboljšati bo treba organizacijske prijeme pri oblikovanju konferenc. Ponemotno smo to že izvedli, drugje se bomo morali okrog tega še zelo potruditi. Ob tem bo nujno zaostriti odgovornost družbenopolitičnih organizacij znotraj združenega dela in ne nazadnje odgovornost poslovnih organov ter zagotoviti boljšo obveščenost v delovnih organizacijah. To ne govorim kar na pamet. V praksi se je dogajalo, da je delavec-delegat šele iz skupščinskega gradiva izvedel, kakšno je stanje v njegovi delovni organizaciji, tam pa mu o tem nihče ni nič povedal.

Naša občina in s tem tudi zbor združenega dela sta v svojskem položaju, ker so v njej vse najpomembnejše republiške ustanove, po drugi strani pa je od dobrih 840 subjektov združenega dela v naši občini kar okoli 300 dislociranih enot, ki imajo svoja samoupravna telesa v matičnih enotah, ki so zunaj občine Center.

Se celo kopico problemov bi lahko naštel, s katerimi smo se in se bomo v sedanjem mandatu morali spoprijeti. Toda nekaj velja: tudi samoupravljanje je proces, ki se ni razvil čez noč, dasiravno ga negujemo že desetletja. Isto velja za delegatski sistem, ki je dialektičen. Prav nobenega razloga ni, da ga ne bi izpopolnili ter razvili tako, kot smo si na začetku zamislili.

Kar počenjamo, moramo početi z zaupanjem v sistem

ELA ZUPANČIČ

O dograjevanju delegatskega sistema ter o svojih pogledih na to, kako skupščinska vprašanja reševati v zboru kra-

jevnih skupnosti, nam je pripovedovala predsednica tega zbora **Ela Zupančič**:

Povsem varljivo bi bilo pričakovati, da bo delegatski sistem stekel gladko kar čez noč. Z novo ustanovo smo sicer opredelili ta naš sistem, ki je v svetovnem skupščinskem sistemu popolna novost. In povsem razumljivo je, da se takšna novost razvije v praksi šele skozi čas. Prepričana sem, da je naš delegatski, skupščinski sistem najbolj demokratičen in dejansko dopušča vsakomur, da se vključi v odločanje o vsem, vsakdo lahko prispeva svoje. Toda takšno uresničevanje ni lahko. Času je treba pustiti čas in tudi naš delegatski sistem, dasiravno že v tretjem mandatu, še vedno preživlja vajeniško dobo.

Preveč kandidiramo na pamet

Menim, da se največ stvari zatika pri organizacijskih prijemih. V mislih imam kandidature delegatov. Še vse prepogosto se dogaja, da ljudi kandidiramo na pamet, počez, ne da bi kandidata vprašali, ali mu področje, za katerega je bil voljen, sploh ustreza, ali ga zanima. Skratka, kandidature ne opravljamo po željah, nagnjenjih, pa tudi sposobnostih posameznikov. Od delegata, ki je slučajno zašel v delovanje delegatskega sistema, ne moremo pričakovati veliko. K temu lahko dodamo še nezanimanje ljudi. Veliko jih je, ki jim poleg svojih najožjih interesov čisto nič drugega ni mar, kaj šele delegatski sistem ali pa družbena in politična vprašanja. Skratka, ozki so. Takšni ljudje ne morejo biti dobri delegati, dasiravno jih potisnejo v kakšno delegacijo. Od njih povsem razumljivo tudi ne moremo pričakovati odgovornosti.

Delegati iz KS so vse bolj zahtevni

Pri tem moram dodati, da so le nekatere razlike, denimo med delegati zbora združenega dela in med delegati zbora krajevnih skupnosti. V združenem delu je pač tako, da so delegati več ali manj voljeni na način, kjer niso interesi posameznika vedno prilagojeni njegovi delegatski funkciji in lahko prihaja do nezanimanja. Drugače pa je z delegati v zboru krajevnih skupnosti, kjer ti prihajajo iz svojega okolja, se zavzemajo za rešitev vprašanj, ki jih najbolj zanimajo. To se je videlo zlasti v razpravah ob zasedanjih zbora krajevnih skupnosti. Delegati, ki so prišli na zasedanje, nikdar niso bili pasivni in nikoli ni bilo tišine. Delegati zbora krajevnih skupnosti so postajali čedalje bolj zahtevni, postavljali so čedalje bolj konkretna pa tudi ostra delegatska vprašanja. To tudi ni nič čudnega, saj je delegat zbora krajevnih skupnosti delegat iz lastnega nabiha. Ob tem pa je treba le pripomniti, da pri razvoju delegatskega sistema ne kaže biti preveč nestrpen. Vse to je zelo kompleksen in dolgoročno naravnani razvoj, ki pač zahteva svoj čas.

Mladi bodo bolj dojel bistvo delegatskega sistema

Če spet pogledamo nekatere organizacijske prijeme, za katere se mi zdi, da zadržujejo hitrejši razvoj delegatskega sistema, ne morem mimo dela konferenc delegacij. Življenje teh konferenc je na vsak način treba bolj prekrvaviti. Mislim, da bodo mladi, ki se zdaj vključujejo v delegatski sistem, to dosti bolj dojel, kot mi starejši, ki smo še nekako obremenjeni s preteklostjo odborniškega in poslanskega delovanja. In če naj ta naš delegatski sistem res zaživi, kot smo si zapisali v ustavi, moramo vse, kar počnemo, početi z zaupanjem v sistem.

Seveda pa ne bi kazalo naštevati samo pomanjkljivosti in nedorečenosti sedanjega razvoja delegatskega sistema. Opazni so spodbudni in pozitivni premiki. Mislim, da se je spremenilo odlo-

čanje, če ga primerjam s tistim, ko delegatskega sistema še nismo imeli. Iz svoje prakse lahko povem, da se je delo pri socialni politiki po uvedbi delegatskega sistema bistveno spremenilo. Včasih so socialno politiko krojili odborniki v ozkih krogih. Zdaj je drugače. Vključevati se je začelo združeno delo s svojim vplivom in občanom smo uspeli dokazati, da je naše delo dostopno vsakomur in da vsakdo lahko nanj vpliva. Prej res ni bilo tako.

Vsaka malenkost ne sodi na skupščino

V sedanjem položaju tudi ni odveč, da skupščinski zbori bolj kot kdajkoli prej spremljajo in preverjajo delo izvršnega sveta in upravnih organov. Prav imenitna je praksa, da se predsedstvo skupščine sestaja in skupaj z drugimi organi razčiščuje nastale dileme. To je tisti pomemben delček skupščinskega sistema, ko se stvari razčistijo in se začnejo postavljati v ravnotežje. Tudi ne bi bilo

OCENA SKUPŠČINSKIH VOLITEV V OBČINI CENTER

Temeljito delo, a ne brez napak

Ocena skupščinskih volitev 1982 v občini Ljubljana Center, ki sta jo na skupni seji 27. maja obravnavali predsedstvi občinske konference SZDL in občinskega sveta Zveze sindikatov Ljubljana Center, pomeni zgoščen pregled razvejene družbenopolitične dejavnosti pri pripravah in izvedbi volitev.

Ne glede na rezultate volitev, ki kažejo v občini na 4 do 5 odstotkov nižjo udeležbo v primerjavi z volitvami v letu 1978, ne smemo spregledati naporov družbenopolitičnih organizacij in posa-

opozorili na pomanjkljivosti, ki so se pokazale že pri dosedanjih volitvah, kot so priprava volišč, zagotovitev tajnosti glasovanja, nepopolni volilni imeniki in podobno. Ugotoviti in obravnavati pa je potrebno predvsem vzroke volilne odsotnosti. Od 3968 odsotnih na volitvah v krajevnih skupnostih je bilo 2198 nepravilnih – vzroki pa neznani. V združenem delu pa je bilo odsotnih kar 10.630 volilcev, pri čemer je najpogostejši vzrok službeno potovanje.

Čeprav je v naši občini resda večina zunanjetrgovinskih podjetij, pa vendarle ni razumljivo, da so službena potovanja v takem obsegu, kot prikazujejo podatki, potrebna tudi na dan volitev. Še posebej so poudarili, da so člani volilnih komisij in odborov ravnali dosledno v skladu z zakonom o volitvah in niso upoštevali oziroma dovolili, da glasujejo namesto bolnih, ostarelih ali odsotnih volilcev njihovi svojci, kar je nedvomno vplivalo na odstotek udeležbe na volitvah. Izrazili so dvom o tem, da so bili enako dosledni v vseh ljubljanskih, pa tudi drugih slovenskih občinah.

Posebna pomena pa je sklep obeh predsedstev, naj služi analiza volitev kot podlaga za nadaljnjo družbenopolitično dejavnost v pripravah na naslednje volitve in opomnik, da se ugotovljene napake ne bi več ponavljale. Na naslednje volitve pa se moramo začeti pripravljati že jutri.

Pogovor vodil TADEJ BRATOK

Iz razprave o volitvah

Stane Curk, član volilne komisije: »Kljub dokaj široki akciji – saj je bil nedolgo pred volitvami izveden referendum za samoprisepevek – so bili volilni imeniki slabo pripravljani. V krajevnih skupnostih bi morali, vse do hišnih svetov, enkrat letno pregledati volilne imenike, da bi se izognili napakam v prihodnje.«

Silva Komar: »Menim, da je ocena volitev dokaj objektivna in konkretna, poudarila pa je tudi probleme, kar je dobro. Ni pa dobro, ker še vedno nimamo ustrezne strukture izvoljenih delegatov – premalo je delavcev, mladine in žensk. Nedorodni smo bili tudi pri upoštevanju kriterijev, kar so ljudje opazili.«

Alfred Golavšek: »Ocena volitev ne sme ostati v predalu, temveč naj služi kot podlaga za pripravljane naslednjih volitev. Nikar se ne slepimo, češ, časa je še dovolj!«

Albin Vengust: »V Ljubljani ni urejen register prebivalstva, saj je kar 4000 hiš brez hišne številke. Znana je tudi velika migracija ob koncu tedna, zato je bila Ljubljana vedno slabša po volilnih rezultatih, občina Center pa še posebej. Oceno volitev pa moramo imeti v rokah vsaj dva meseca pred novimi volitvami: spomnila nas bo, kaj je bilo prav in kaj narobe.«

meznih aktivistov, zlasti v času evidentiranja možnih kandidatov, predkandidacijskih in kandidacijskih postopkih ter v neposrednih pripravah in izvedbi volitev.

Čeprav je bilo delo temeljito opravljeno, so člani obeh predsedstev v razpravi

opozorili na pomanjkljivosti, ki so se pokazale že pri dosedanjih volitvah, kot so priprava volišč, zagotovitev tajnosti glasovanja, nepopolni volilni imeniki in podobno. Ugotoviti in obravnavati pa je potrebno predvsem vzroke volilne odsotnosti. Od 3968 odsotnih na volitvah v krajevnih skupnostih je bilo 2198 nepravilnih – vzroki pa neznani. V združenem delu pa je bilo odsotnih kar 10.630 volilcev, pri čemer je najpogostejši vzrok službeno potovanje.

Čeprav je v naši občini resda večina zunanjetrgovinskih podjetij, pa vendarle ni razumljivo, da so službena potovanja v takem obsegu, kot prikazujejo podatki, potrebna tudi na dan volitev. Še posebej so poudarili, da so člani volilnih komisij in odborov ravnali dosledno v skladu z zakonom o volitvah in niso upoštevali oziroma dovolili, da glasujejo namesto bolnih, ostarelih ali odsotnih volilcev njihovi svojci, kar je nedvomno vplivalo na odstotek udeležbe na volitvah. Izrazili so dvom o tem, da so bili enako dosledni v vseh ljubljanskih, pa tudi drugih slovenskih občinah.

Posebna pomena pa je sklep obeh predsedstev, naj služi analiza volitev kot podlaga za nadaljnjo družbenopolitično dejavnost v pripravah na naslednje volitve in opomnik, da se ugotovljene napake ne bi več ponavljale. Na naslednje volitve pa se moramo začeti pripravljati že jutri.

SASA KRAIGHER

Zveza z rojaki v tujini

Predsedstvo občinske konference SZDL Ljubljana Center je 27. maja potrdilo celotni devetčlanski koordinacijski odbor za vprašanja naših delavcev v tujini, ker so bili med tekočim mandatom zamenjani nekateri člani. Za novega predsednika koordinacijskega odbora je bil imenovan Miha Draksler namesto dosedanjega predsednika, pokojnega Dušana Kompareja. Nov odbor sestavljajo Miha Draksler (Sob. Ljubljana Center), Angelca Zupančič (SZDL Lj. Center), Anja Renko (KS Ajdovščina), Jože Klun (KS Tabor), Romana Savnik (OO DPM Lj. Center), Franc Novak (OO ZS Lj. Center), Jakob Jurček (OK ZSMS Center), Boris Platovšek (OK ZKS Center) in Dragana Kraigher-Šenk (SIS za kulturo Lj. Center).